

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 13. novembra 2018*

„Predhodno odločanje – Intelektualna lastnina – Usklajevanje določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi – Direktiva 2001/29/ES – Področje uporabe – Člen 2 – Praveice reproduciranja – Pojem ‚delo‘ – Okus živila“

V zadevi C-310/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (pritožbeno sodišče v Arnhem-Leeuwardnu, Nizozemska) z odločbo z dne 23. maja 2017, ki je na Sodišče prispela 29. maja 2017, v postopku

Levola Hengelo BV

proti

Smilde Foods BV,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, M. Vilaras (poročevalec), E. Regan, T. von Danwitz, predsedniki senatov, C. Toader, predsednica senata, A. Rosas, E. Juhász, M. Ilešić, M. Safjan, C. G. Fernlund, C. Vajda in S. Rodin, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 4. junija 2018,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Levola Hengelo BV S. Klos, A. Ringnalda in J. A. K. van den Berg, advocaten,
- za Smilde Foods BV T. Cohen Jehoram in S. T. M. Terpstra, advocaten,
- za nizozemsko vlado C. S. Schillemans, agentka,
- za francosko vlado D. Segoin in D. Colas, agenta,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agent, skupaj s P. Gentilijem, avvocato dello Stato,
- za vlado Združenega kraljestva G. Brown in Z. Lavery, agentki, skupaj z N. Saundersom, barrister,

* Jezik postopka: nizozemščina.

– za Evropsko komisijo J. Samnadda in F. Wilman, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 25. julija 2018

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago pojma „delo“ v smislu Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama Levola Hengelo BV (v nadaljevanju: Levola) in Smilde Foods BV (v nadaljevanju: Smilde), ker naj bi družba Smilde kršila pravice intelektualne lastnine družbe Levola, ki se nanašajo na okus živila.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

- 3 Člen 1 Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del (Pariški akt z dne 24. julija 1971) v različici po spremembi z dne 28. septembra 1979 (v nadaljevanju: Bernska konvencija) določa:

„Države, za katere se uporablja ta konvencija, tvorijo Unijo za varstvo pravic avtorjev na njihovih književnih in umetniških delih.“

- 4 Člen 2(1) in (2) Bernske konvencije določa:

„1. Izrazi ‚književna in umetniška dela‘ zajemajo vse stvaritve s književnega, znanstvenega in umetniškega področja, ne glede na način in obliko njihovega izražanja, kot so: knjige, brošure in drugi spisi; predavanja, govori, besede in druga dela enake narave; dramska ali dramsko-glasbena dela; koreografska in pantomimska dela; glasbene skladbe z besedilom ali brez besedila; kinematografska dela in z njimi izenačena dela, izražena s postopkom, ki je podoben kinematografiji; dela s področja risanja, slikarstva, arhitekture, kiparstva, rezbarstva, litografije; dela s področja fotografije in z njimi izenačena dela, izražena s postopkom, ki je podoben fotografiranju; dela uporabne umetnosti; ilustracije, zemljevidi; načrti, skice in plastična dela, ki se nanašajo na zemljepisje, topografijo, arhitekturo ali znanost.

2. Državam Unije pa je prepuščeno, da v svojih zakonih predpišejo, da bodo književna ali umetniška dela ali pa ena ali več njihovih kategorij uživala varstvo le, če so fiksirana na materialni podlogi.“

- 5 V skladu s členom 9(1) Bernske konvencije imajo avtorji s to konvencijo zavarovanih književnih ali umetniških del izključno pravico dovoljevati njihovo reproduciranje, ne glede na način in obliko.
- 6 Člen 9 Sporazuma o trgovinskih vidikih intelektualne lastnine, ki je Priloga 1 C k Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO), podpisanem v Marakešu 15. aprila 1994 in odobrenem s Sklepom Sveta z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih

v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986–1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (94/800/ES) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 21, str. 80), določa:

„1. Članice se ravnaajo po členih od 1 do 21 [Bernske konvencije] in po dodatku k njej. [...]

2. Varstvo avtorskih pravic obsega izraze, ne pa idej, postopkov, metod delovanja ali matematičnih pojmov kot takih.“

- 7 Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (WIPO) je 20. decembra 1996 v Ženevi sprejela Pogodbo WIPO o avtorski pravici, ki je začela veljati 6. marca 2002. Ta pogodba je bila v imenu Evropske skupnosti potrjena s Sklepom Sveta 2000/278/ES z dne 16. marca 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 33, str. 208, v nadaljevanju: Pogodba WIPO o avtorski pravici). Člen 1(4) te pogodbe določa:

„Pogodbenice ravnaajo v skladu s členi 1 do 21 Bernske konvencije in njenim dodatkom.“

- 8 Člen 2 te pogodbe določa:

„Varstvo avtorskih pravic obsega izraze, ne pa idej, postopkov, metod dela ali matematičnih pojmov kot takšnih.“

Pravo Unije

Direktiva 2001/29

- 9 Členi od 1 do 4 Direktive 2001/29 določajo:

„Člen 1

Področje uporabe

1. Ta direktiva ureja pravno varstvo avtorske in sorodnih pravic v okviru notranjega trga s posebnim poudarkom na informacijski družbi.

2. Razen v primerih iz člena 11 se ta direktiva ne dotika in ne vpliva na obstoječe določbe [prava Unije] v zvezi s:

- (a) pravnim varstvom računalniških programov;
- (b) pravico dajanja v najem, pravico posojanja in določenimi pravicami, sorodnimi avtorski, na področju intelektualne lastnine;
- (c) avtorsko in sorodnimi pravicami, ki veljajo za kabelsko in satelitsko oddajanje programov;
- (d) trajanjem varstva avtorske in določenih sorodnih pravic;
- (e) pravnim varstvom podatkovnih baz.

Člen 2

Pravica reproduciranja

Države članice predvidijo za spodaj naštetih izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

(a) avtorjem glede reproduciranja njihovih del;

[...]

Člen 3

Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic

1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

[...]

Člen 4

Pravica distribuiranja

1. Države članice predvidijo za avtorje v zvezi z izvirnikom ali primerki del izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo kakršno koli javno distribuiranje s prodajo ali drugače.

[...]“

- 10 Člen 5 Direktive 2001/29 vsebuje več izjem in omejitev izključnih pravic, ki jih imajo avtorji glede svojih del na podlagi členov od 2 do 4 te direktive.

Poslovnik Sodišča

- 11 Člen 94 Poslovnika Sodišča določa:

„Poleg besedila vprašanj, ki se Sodišču predložijo v predhodno odločanje, predlog za sprejetje predhodne odločbe vsebuje:

- (a) povzetek predmeta spora in upoštevni dejstev, kakor jih je ugotovilo predložitveno sodišče, ali vsaj navedbo dejanskih okoliščin, na katerih vprašanja temeljijo;
- (b) vsebino nacionalnih določb, ki naj bi se uporabile v obravnavani zadevi, in po potrebi upoštevno nacionalno sodno prakso;
- (c) razloge, ki so predložitvenemu sodišču vzbudili dvom glede razlage ali veljavnosti nekaterih določb prava Unije, in pojasnitev zveze, ki po mnenju predložitvenega sodišča obstaja med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari.“

Nizozemsko pravo

12 Člen 1 Auteurswet (zakon o avtorski pravici) določa:

„Avtorska pravica je izključna pravica avtorja književnega, znanstvenega ali umetniškega dela ali njegovega pravnega naslednika, da v skladu z zakonskimi omejitvami to delo objavi ali reproducira.“

13 Člen 10(1) zakona o avtorskih pravicah določa:

„Književna, znanstvena ali umetniška dela v smislu tega zakona so:

- (1) knjige, brošure, časopisi, revije in vsa druga pisna dela;
- (2) dramska in dramsko-glasbena dela;
- (3) govori;
- (4) plesna in pantomimična dela;
- (5) glasbena dela z besedilom in brez njega;
- (6) risbe, slike, gradnje, kipi, litografije, gravure in druge obdelave kovine;
- (7) zemljevidi;
- (8) osnutki, skice in plastični prikazi v zvezi z inženirstvom, geografijo, topografijo ali drugimi področji znanosti;
- (9) fotografska dela;
- (10) filmska dela;
- (11) dela uporabne umetnosti ter industrijski vzorci in modeli;
- (12) računalniški programi in pripravljeno gradivo

in na splošno vsak izdelek s področja književnosti, znanosti ali umetnosti, ne glede na to, kako ali v kakšni obliki je izražen.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

14 „Heksenkaas“ ali „Heks'nkaas“ (v nadaljevanju: Heksenkaas) je sirni namaz s smetano in zelišči, ki ga je leta 2007 ustvaril nizozemski trgovec z zelenjavo in s svežimi izdelki. Njegov ustvarjalec je s pogodbo, sklenjeno leta 2011, v zameno za plačilo, povezano s prometom, ki bi bil dosežen v zvezi s prodajo izdelka, na družbo Levola prenesel pravice intelektualne lastnine na tem izdelku.

15 Za postopek proizvodnje izdelka Heksenkaas je bil 10. julija 2012 dodeljen patent.

16 Družba Smilde od januarja 2014 za verigo supermarketov na Nizozemskem proizvaja izdelek z imenom „Witte Wievenkaas“.

- 17 Ker je družba Levola menila, da so s proizvodnjo in prodajo tega izdelka kršene njene avtorske pravice na „okus“ izdelka Heksenkaas, je proti družbi Smilde vložila tožbo pri Rechtbank Gelderland (sodišče v Gelderlandu, Nizozemska).
- 18 Družba Levola je namreč menila, da se avtorska pravica na okusu nanaša na „celoten vtis na čutilo za okus, ki ga povzroči zaužitje nekega živila, vključno z občutkom v ustih, zaznanim s čutilom za tip“, zato je Rechtbank Gelderland (sodišče v Gelderlandu) predlagala, naj ugotovi, prvič, da je okus izdelka Heksenkaas avtorjeva lastna intelektualna stvaritev in je zato kot „delo“ avtorskopravno varovan v smislu člena 1 zakona o avtorski pravici ter, drugič, da je okus izdelka, ki ga trži družba Smilde, reprodukcija tega „dela“. Istemu sodišču je tudi predlagala, naj družbi Smilde naloži, naj preneha kršiti njene avtorske pravice, zlasti naj preneha proizvodnjo, nakup, prodajo in vsako drugo trženje izdelka, poimenovanega „Witte Wievenkaas“.
- 19 Rechtbank Gelderland (sodišče v Gelderlandu) je s sodbo z dne 10. junija 2015 razsodilo, da je treba – ne da bi bilo treba odločiti o tem, ali je mogoče okus izdelka Heksenkaas zavarovati z avtorsko pravico – zahtevka družbe Levola vsekakor zavrniti, saj ta ni navedla, kateri elementi ali kombinacija elementov okusa izdelka Heksenkaas dajejo temu izdelku lasten izviren značaj in individualen pečat.
- 20 Družba Levola je pri predložitvenem sodišču zoper to sodbo vložila pritožbo.
- 21 To sodišče meni, da je osrednje vprašanje, ki se zastavlja v postopku v glavni stvari, ali je mogoče okus živila zavarovati z avtorsko pravico. Dodaja, da imata stranki v postopku v glavni stvari o tem vprašanju diametralno nasprotni stališči.
- 22 Po mnenju družbe Levola je mogoče okus živila opredeliti kot književno, znanstveno ali umetniško delo, ki je varovano z avtorsko pravico. Družba Levola se po analogiji opira predvsem na sodbo Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske) z dne 16. junija 2006, Lancôme (NL:HR:2006:AU8940), v kateri je to sodišče načeloma priznalo možnost priznanja avtorske pravice na vonju parfuma.
- 23 Družba Smilde, nasprotno, meni, da varstvo okusa ni v skladu s sistemom avtorske pravice, s katerim naj bi bile varovane le vizualne in slušne stvaritve. Poleg tega naj bi pokvarljivost živila in subjektivnost okušanja nasprotovali temu, da bi se okus živila opredelil kot avtorskopravno varovano delo. Prav tako naj izključnih pravic avtorja dela intelektualne lastnine in omejitev, ki veljajo za te pravice, v praksi ne bi bilo mogoče uporabiti za okuse.
- 24 Predložitveno sodišče navaja, da je Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija) kategorično zavrnilo možnost, da bi se z avtorsko pravico zavaroval vonj, med drugim v sodbi z dne 10. decembra 2013 (FR:CCASS:2013:CO01205). Sodna praksa nacionalnih sodišč najvišje stopnje v Evropski uniji naj bi bila torej glede vprašanja, podobnega temu, ki se postavlja v postopku v glavni stvari, glede varstva vonja z avtorsko pravico različna.
- 25 V teh okoliščinah je Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (pritožbeno sodišče v Arnhem-Leeuwardnu, Nizozemska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. (a) Ali pravo Unije nasprotuje temu, da se okus živila – kot avtorjeva lastna intelektualna stvaritev – zavaruje z avtorsko pravico? Zlasti:
- (b) Ali avtorskopravnemu varstvu nasprotuje to, da pojem ‚književna in umetniška dela‘ iz člena 2(1) Bernske konvencije, ki je zavezujoča za vse države članice Unije, sicer zajema ‚vse stvaritve s književnega, znanstvenega in umetniškega področja, ne glede na način in obliko njihovega izražanja,‘ vendar pa se v tej določbi navedeni primeri nanašajo zgolj za stvaritve, ki so vizualno in/ali slušno zaznavne?
- (c) Ali (morebitna) pokvarljivost živila in/ali subjektivnost okušanja nasprotujeta temu, da bi se okus živila štel za avtorskopravno varovano delo?

- (d) Ali sistem izključnih pravic in omejitev iz členov od 2 do 5 Direktive [2001/29] nasprotuje temu, da bi se okus živila zavaroval z avtorsko pravico?
2. Če je odgovor na vprašanje 1(a) nikalen:
- (a) Katere zahteve morajo biti izpolnjene za to, da je okus živila lahko predmet avtorskoprnega varstva?
 - (b) Ali temelji avtorskoprnno varstvo okusa samo in izključno na okusu kot takem ali (tudi) na recepturi živila?
 - (c) Kakšen je obseg trditvenega bremena stranke, ki v postopku (zaradi kršitve pravic) trdi, da je ustvarila avtorskoprnno varovani okus živila? Ali zadostuje, da ta stranka nacionalnemu sodišču v postopku predloži živilo, da bi to z okušanjem in vohanjem samo presodilo, ali okus živila izpolnjuje zahteve za avtorskoprnno varstvo? Ali pa mora tožeča stranka (po potrebi) podati (tudi) opis ustvarjalnih odločitev v zvezi s sestavo okusa in/ali recepturo, zaradi katerih je treba okus šteti za avtorjevo lastno intelektualno stvaritev?
 - (d) Kako naj nacionalno sodišče v postopku zaradi kršitve pravic ugotavlja, ali se okus živila tožene stranke z okusom živila tožeče stranke ujema tako, da je podana kršitev avtorske pravice? Ali je v tem okviru pomembno (tudi) to, ali se ujemata skupna vtisa obeh okusov?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost

- 26 Družba Smilde trdi, da je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe nedopusten, ker bi bilo treba tožbo v postopku v glavni stvari vsekakor zavrniti. Družba Levola naj namreč ne bi navedla elementov, zaradi katerih naj bi bil izdelek Heksenkaas lastna intelektualna stvaritev njegovega avtorja.
- 27 V zvezi s tem je treba opozoriti, da lahko le nacionalna sodišča, ki odločajo o sporu in ki morajo prevzeti odgovornost za sodbo, ki jo izdajo, glede na posebnosti zadeve presodijo, ali za izdajo sodbe potrebujejo predhodno odločbo in ali so vprašanja, ki jih predložijo Sodišču, upoštevna. Zato je Sodišče načeloma dolžno odločati, če se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije (sodbi z dne 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, EU:C:2009:141, točka 24, in z dne 1. julija 2010, Sbarigia, C-393/08, EU:C:2010:388, točka 19).
- 28 V skladu z ustaljeno sodno prakso namreč za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča zastavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko odločanje o predlogu nacionalnega sodišča zavrne samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodbi z dne 24. junija 2008, Commune de Mesquer, C-188/07, EU:C:2008:359, točka 30 in navedena sodna praksa, in z dne 21. maja 2015, Verder LabTec, C-657/13, EU:C:2015:331, točka 29).
- 29 Glede na navedbe predložitvenega sodišča pa ni mogoče šteti, da postavljena vprašanja niso povezana z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari ali da se nanašajo na popolnoma hipotetičen problem. Zgolj na podlagi dejstva, da je prvostopenjsko sodišče, katerega odločba se izpodbija pred predložitvenim sodiščem, drugače od zadnjenavedenega sodišča presodilo, da lahko odloča o sporu, ki mu je bil predložen, ne da bi predhodno odločilo o vprašanju, ali se lahko okus živila varuje z avtorsko pravico, ni mogoče priti do drugačnega sklepa.

- 30 Poleg tega je treba ugotoviti, da je predložitveno sodišče Sodišču predložilo dejanske in pravne elemente, ki so potrebni za odgovor na postavljena vprašanja, kot se to zahteva s členom 94 Poslovnika.
- 31 V teh okoliščinah so postavljena vprašanja dopustna.

Prvo vprašanje

- 32 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 2001/29 razlagati tako, da nasprotuje temu, da se na podlagi te direktive okus živila zavaruje z avtorsko pravico, in temu, da se nacionalna zakonodaja razlaga tako, da takemu okusu zagotavlja varstvo z avtorsko pravico.
- 33 V zvezi s tem Direktiva 2001/29 v členih od 2 do 4 določa, da države članice predvidijo sklop izključnih pravic, ki jih imajo avtorji na svojih „delih“, v členu 5 pa je določeno več izjem in omejitev v zvezi s temi pravicami. V tej direktivi v zvezi z določanjem pomena in obsega pojma „delo“ ni nobenega izrecnega napotila na pravo držav članic. Zato je treba – ob upoštevanju zahtev po enotni uporabi prava Unije in načela enakosti – ta pojem običajno razlagati samostojno in enotno v celotni Uniji (glej v tem smislu sodbi z dne 16. julija 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, točki 27 in 28, in z dne 3. septembra 2014, Deckmyn in Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, točki 14 in 15).
- 34 Iz tega izhaja, da je mogoče okus živila na podlagi Direktive 2001/29 zavarovati z avtorsko pravico le, če se lahko tak okus opredeli kot „delo“ v smislu te direktive (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 35 V zvezi s tem morata biti zato, da bi se lahko nek predmet opredelil kot „delo“ v smislu Direktive 2001/29, kumulativno izpolnjena dva pogoja.
- 36 Po eni strani mora biti zadevni predmet izviren v smislu, da je avtorjeva lastna intelektualna stvaritev (sodba z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi, C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točka 97 in navedena sodna praksa).
- 37 Po drugi strani je kot „delo“ v smislu Direktive 2001/29 mogoče opredeliti le elemente, ki so izraz take intelektualne stvaritve (glej v tem smislu sodbi z dne 16. julija 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, točka 39, in z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi, C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točka 159).
- 38 V zvezi s tem je treba spomniti, da mora Unija, čeprav ni pogodbenica Bernske konvencije, na podlagi člena 1(4) Pogodbe WIPO o avtorski pravici, katere pogodbenica je in ki se izvaja z Direktivo 2001/29, vseeno spoštovati člene od 1 do 21 Bernske konvencije (glej v tem smislu sodbi z dne 9. februarja 2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, točka 59 in navedena sodna praksa, in z dne 26. aprila 2012, DR in TV2 Danmark, C-510/10, EU:C:2012:244, točka 29).
- 39 Člen 2(1) Bernske konvencije pa določa, da književna in umetniška dela zajemajo vse stvaritve s književnega, znanstvenega in umetniškega področja, ne glede na način in obliko njihovega izražanja. Poleg tega so v skladu s členom 2 Pogodbe WIPO o avtorski pravici in členom 9(2) Sporazuma o trgovinskih vidikih intelektualne lastnine, ki je omenjen v točki 6 te sodbe in ki je prav tako del pravnega reda Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 15. marca 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, točki 39 in 40), predmet varstva na podlagi avtorske pravice lahko izrazi, ne pa ideje, postopki, metode delovanja ali matematični pojmi kot taki (glej v tem smislu sodbo z dne 2. maja 2012, SAS Institute, C-406/10, EU:C:2012:259, točka 33).

- 40 Zato pojem „delo“ iz Direktive 2001/29 pomeni, da mora obstajati izraz predmeta varstva na podlagi avtorske pravice, zaradi katerega je mogoče ta predmet dovolj natančno in objektivno opredeliti, čeprav ta izraz ni nujno trajen.
- 41 Po eni strani morajo imeti organi, ki so pristojni za varstvo izključnih pravic, ki so povezane z avtorsko pravico, možnost, da se jasno in natančno seznani s tako varovanimi predmeti. Enako velja za zasebne subjekte, med drugim gospodarske subjekte, ki morajo imeti možnost, da jasno in natančno opredelijo predmete, ki se varujejo v korist tretjih oseb, zlasti konkurentov. Po drugi strani potreba, da se v postopku opredeljevanja varovanega predmeta prepreči kakršna koli subjektivnost, ki škodi pravni varnosti, pomeni, da mora biti ta predmet tak, da ga je mogoče natančno in objektivno izraziti.
- 42 Okusa živila pa ni mogoče natančno in objektivno opredeliti. Drugače od na primer književnega, slikovnega, kinematografskega ali glasbenega dela, ki je natančen in objektivni izraz, opredelitev okusa živila v bistvu temelji na občutkih in okuševalni izkušnji, ki so subjektivni in spremenljivi, ker so med drugim odvisni od dejavnikov, povezanih z osebo, ki zadevni izdelek okuša, kot so njena starost, njena priljubljena hrana, njene prehranske navade ter okolje in okoliščine, v katerih se ta izdelek okuša.
- 43 Poleg tega natančna in objektivna opredelitev okusa živila, ki bi omogočila razlikovanje okusa tega živila od okusov drugih podobnih živil, s tehničnimi sredstvi, ki so na voljo v trenutnem stanju znanstvenega razvoja, ni mogoča.
- 44 Zato je treba na podlagi zgoraj navedenega ugotoviti, da okusa živila ni mogoče opredeliti kot „delo“ v smislu Direktive 2001/29.
- 45 Ob upoštevanju zahteve – navedene v točki 33 te sodbe – po enotni razlagi pojma „delo“ v Uniji, je treba ugotoviti tudi, da Direktiva 2001/29 nasprotuje temu, da se nacionalna zakonodaja razlaga tako, da okusu živila zagotavlja varstvo z avtorsko pravico.
- 46 Zato je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 2001/29 razlagati tako, da nasprotuje temu, da se na podlagi te direktive okus živila zavaruje z avtorsko pravico, in temu, da se nacionalna zakonodaja razlaga tako, da takemu okusu zagotavlja varstvo z avtorsko pravico.

Drugo vprašanje

- 47 Glede na odgovor na prvo vprašanje na drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 48 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Direktivo 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da nasprotuje temu, da se na podlagi te direktive okus živila zavaruje z avtorsko pravico, in temu, da se nacionalna zakonodaja razlaga tako, da takemu okusu zagotavlja varstvo z avtorsko pravico.

Podpisi